

Pappa och jag. Ett berättande- projekt för pojkar

Sara Espensen

Garaget i Malmö ville hitta ett sätt att få pojkar att läsa mer och uppmuntra pappor till att bli läsande förebilder. Sara Espensen berättar om jämställdhetsprojektet ”Pappa och jag”, som ska locka fler pappor till att läsa högt för sina barn.

2013 sökte Garaget pengar för ett jämställdhets- och läsfrämjande projekt och blev beviljade 100 000 kr från Statens Kulturråd och 30 000 kr från Svensk Biblioteksforening. Sedan december har vi arbetat med att fylla de två pappagrupperna till berättarworkshoparna och i början av mars träffades den första gruppen pappor, några med sina barn och några utan, tillsammans med en berättarpedagog på Garaget.

Senast 2013 ska Malmö stad ha säkerställt att alla verksamheter arbetar för likvärdig verksamhet, service och bemötande, likvärdig myndighetsutövning, likvärdig fördelning av resurser och jämställd fördelning av makt och inflytande till alla kvinnor och män, flickor och pojkar oavsett bakgrund och tillhörighet.¹

Det var där det började, projektet som heter ”Pappa & jag – ett berättandeprojekt för pojkar”. Vi bestämde oss för att inrikta jämställdhetsintegreringen på biblioteksservicen för barn och unga på Garaget, för att säkerställa att verksamheten skulle arbeta enligt inriktningsmålen i utvecklingsplanen ovan.

Nästa steg var att ta reda på hur vi skulle arbeta med jämställdhet. Målet i verksamhetsplanen för 2013 blev att göra en jämställdhets-/nulägesanalys, omvärldsbevaka och slutligen ta fram en projektplan. Analysen bygger på statistik från bibliotekssystemet, brukarundersökning på Garagets

besökande barn och unga samt omvärldsbevakning på området jämställdhet och bibliotek.

Syftet med statistiken var att se om det fanns några skillnader i kön mellan pojkar och flickor när det gäller aktiviteter knutna till lånekort. Statistiken visade att lika många pojkar som flickor på Garaget har lånekort (91/93), men att pojkarna i betydligt lägre utsträckning lånar böcker (319/952). Statistiken visade också att män lånar betydligt färre barnmedier än kvinnor på Garaget (1075/4153). Att män i mycket mindre utsträckning är här och lånar barnmedier ansåg vi indikera det som lyfts fram i olika sammanhang, att män läser mindre för sina barn.

Syftet med brukarundersökningen var att försöka fånga upp skillnader/likheter mellan flickor och pojkar utifrån vad de gör på Garaget, hur dom ser på Garaget och biblioteket, hur dom känner sig på Garaget, hur delaktiga dom är och vill vara. Brukarundersökningen visade bland annat att pojkar i lägre utsträckning än flickor väljer de aktiviteter som är kopplade till Garagets biblioteksservice, läsa/låna, önska böcker och läsa på plats.

Utifrån resultaten i analysen och utifrån aktuell forskning stod det klart att vi skulle arbeta med pojkar och deras läsning. Det vi nu behövde bestämma var på vilket sätt vi skulle arbeta med pojkarna. Vi ville på något sätt ”börja från början” och funderade på om det då inte var papporna till pojkarna vi behövde fokusera på. Efter att ha läst en del om hur viktigt det är med manliga läsande förebilder för pojkar, bland annat i projektet ”Läs för mej, pappa!”, som är ett projekt där syftet är att få män inom LO:s fackförbund att läsa mer, och i projektet ”Pojkar, pappor och prat om böcker” (PPP) där målet är att ge pojkar kunskap och mod att bryta mönstret och bli läsande förebilder, bestämde vi oss för att satsa just på papporna.

Eftersom Garagets verksamhet utgår från behov och önskemål från människor i närområdet och eftersom brukardelaktighet är en metod för verksamhetsutveckling, var det självklart att inte införa någon verksamhet utan att först bjuda in våra besökare. Så, projektet ”Pappa & jag” handlar dels om att lyfta berättande/högläsning som metod för läsutveckling, att lyfta pappornas betydelse som läsande förebilder och att stärka dem i sitt berättande, men också om att ta reda på, med hjälp av papporna, vilken typ av läsfrämjande aktivitet vi kan ha på Garaget i fortsättningen. Projektet handlar också om att arbeta med jämställdhet på andra plan, som t.ex. en genuspåse, som senare ska delas ut till förskolorna i närområdet.

1. Malmö stad, Kulturförvaltningen (2013). ”Kulturförvaltningens jämställdhetsstrategi”. Tillgänglig via <http://www.malmo.se/>.

Eftersom ingen av oss som arbetar på Garaget är berättarpedagoger kontaktade vi två personer, Anna Lundquist, berättare och förskollärare och Mikael Björk, förskollärare och dramapedagog. Anna och Mikael har sedan arbetat ihop ett innehåll till sex berättarworkshoppar med olika teman

1. Bara gör det! Introduktion i berättandets grunder.
2. Huvudstupa i berättelsernas värld.
3. Förr och nu, gammalt och modernt.
4. Rulla igång filmen – hur minns man en hel berättelse?
5. Fantasins grammatik.
6. Berättelsens byggstenar.

Sen var det bara att jaga pappor, i början gick det lite trögt, men nu är båda grupperna fulla, vilket innebär sammanlagt 24 pappor. Det finns två grupper, en daggrupp, för de som är föräldralediga och en kvällsgrupp. För två veckor sedan hade vi den första träffen med en av grupperna och idag har vi den andra. Papporna får själva välja om de vill ta med sig sina barn (även syskon) eller om de vill komma ensamma. Vi har en barnvakt på plats och vi bjuder på god fika! Alla pappor som är med får också med sig en bokpåse hem vid första träffen. Innehållet i påsen är dels material som berättarpedagogerna vill arbeta med på workshoparna men också en bok om vikten av att läsa högt för sina barn. Allting är gratis!

Foto: Sara Espensen

För att erfarenheterna och kunskapen ska kunna spridas efter workshoparna kommer berättarpedagogerna att hjälpa oss att ta fram en inspirationskarta i berättande/högläsning. Denna karta ska sedan delas ut till föräldrar på Öppna förskolan, våra besökande föräldrar samt BVC i Garagets upptagningsområde i samband med att *De små barnens bok* delas ut (ett samarbete med BVC och en aktivitet som sedan länge finns på biblioteken i Malmö).

För kommande utvärdering gör vi en målgruppsbeskrivning av deltagarna i berättarworkshoparna i form av en enkät samt en utvärderingsenkät. För att få reda på vad man som förälder skulle vilja se för läsförämjande aktivitet på Garaget kommer vi att ha två fokusgrupper med papporna efter sommaren. Tanken är att vi där ska fånga upp hur man som förälder vill vara delaktig på Garaget och vilken typ av läsförämjande insatser man skulle vilja se på Garaget.

Så, nu är det bara att tuta och köra! Workshoparna är igång, papporna verkade, efter första träffen, nöjda och glada. Även barnen som var med hade roligt med vår barnvakt Candice i lekhörnan. Vi jobbar parallellt vidare med kompetensutveckling på området jämställdhet och bibliotek. Planerar till exempel att göra en resa till Hallonbergens bibliotek, som är hbt-certifierat, för att höra hur de arbetar för en jämställd medborgarservice. Sen kommer vi att sammanställa vad vi kommit fram till och hur vi i fortsättningen ska arbeta med jämställdhet.

